

ННІ Педагогіки і психології
Кафедра педагогіки і психології початкової освіти

МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ

2021

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю
013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта та мова і література (англійська)»
(денна та заочна форма навчання)

Викладачі: Бірюк Л.Я., Шерудило А.В.

Кількість часу на вивчення

	Денна форма	Заочна форма
Кредитів ECTS	3	3
Лекцій	22	6
Практичних занять	22	4
Самостійна робота	46	80
Форма контролю	залік	залік

Навчальна дисципліна передбачена структурно-логічною схемою підготовки фахівців ступеня бакалавра за освітньою програмою «Початкова освіта та мова і література (англійська)». Вона пов'язана з такими навчальними дисциплінами, як «Теорія і практика навчання і виховання з основами школознавства», «Загальна психологія з практикумом», «Вікова і педагогічна психологія» та ін. Передумовами опанування навчальної дисципліни є володіння здобувачем навчальним матеріалом із загальних основ педагогіки, теорії виховання, педагогічних технологій, загальної психології, вікової та педагогічної психології.

Мета курсу - допомогти майбутнім учителям опанувати знаннями теоретичних основ сучасних педагогічних технологій, сформувати уміння, необхідні для ефективної організації активного відпочинку дітей в закладах оздоровлення і відпочинку.

Завдання курсу:

- закріплення, поглиблення і збагачення психолого-педагогічних, спеціальних знань здобувачів освіти, їх застосування у вирішенні конкретних виховних задач;
- виховання в здобувачів освіти стійкого інтересу й любові до роботи з дітьми, потреби в професійно-педагогічному самовихованні й самоосвіті;
- вироблення творчого підходу до виховної діяльності;
- знайомство з сучасним станом виховної роботи в літніх таборах та інших позашкільних виховних закладах, передовим педагогічним досвідом

Очікувані результати навчання.

1. Загальні компетентності:

- ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК-4. Здатність працювати в команді.
- ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.*
- ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності (ФК)

- ФК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
- ФК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.
- ФК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.
- ФК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.
- ФК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовнолітературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
- ФК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
- ФК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.
- ФК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.
- ФК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.
- ФК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи

Програмні результати навчання (РН):

- РН - 1. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
- РН - 2. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.
- РН-3. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-

комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПРН-5. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПРН-6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовнолітературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПРН-7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів.

ПРН-8. Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПРН-9. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПРН-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПРН-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПРН-13. Організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПРН-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПРН-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПРН-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль	Назва	Теми	Аудиторна робота			Індивідуальна робота	Самостійна робота	Всього
			Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття			
1	Роль і місце літнього відпочинку в системі виховання школярів	Види ДЗОВ. Особливості їх роботи.	2		2		6	10
		Специфіка організації роботи в ДЗОВ.	2		2		6	10
		Методика та зміст планування роботи в дитячих закладах оздоровлення і відпочинку	4		4		6	14
		Віковий підхід до організації виховного процесу в дитячих закладах оздоровлення і відпочинку	2		2		6	10
2	Технологічні аспекти виховної роботи в ДЗОВ	Форми організації оздоровчо-виховного процесу в дитячих закладах оздоровлення і відпочинку	4		4		6	14
		Організація дитячого самоврядування в умовах тимчасового дитячого колективу	2		2		6	10
		Методика організації та проведення колективних творчих справ, загальнотаборних справ	4		4		6	14
		Документація педагога-організатора	2		2		4	8
Всього			22		22		46	90

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;">Заняття 1. Види ДЗОВ. Особливості їх роботи.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1.Нормативно-правова база діяльності дитячих оздоровчих закладів. 2.Тимчасово створені дитячі літні колективи. 3.Вимоги до педагога-організатора дитячого відпочинку.</p> <p>Література <i>Основна: 1,4,5,7</i> <i>Додаткова:1,2,4,7,10,11</i></p>	2
2	<p style="text-align: center;">Заняття 2. Специфіка організації роботи в ДЗОВ.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1.Поняття про табірну зміну, її роль у житті дитини. 2.Організаційний, основний та заключний період зміни, їх мета, завдання, характерні особливості. 3.Основні завдання педагога-організатора на кожному з етапів.</p> <p>Література <i>Основна:2,5,7,8,9</i> <i>Додаткова:1,3,4,6,10,</i></p>	4
3	<p style="text-align: center;">Заняття 3. Особливості організації праці педагога-організатора. Планування та облік роботи у дитячих закладах оздоровлення і відпочинку.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Особливості роботи педагога-організатора в умовах табірної літа. 2. Оптимальні умови для забезпечення ефективності планування роботи педагога-організатора. 3. Форми залучення дітей до планування виховної роботи в ДЗОВ.</p> <p>Література <i>Основна:1, 2, 3, 7,9</i> <i>Додаткова:1,4,5,7,9,11</i></p>	4

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
4	<p>Заняття 4-6. Методика та організація проведення ігрової діяльності в ДЗОВ.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення гри в організації життєдіяльності дітей в умовах літнього відпочинку. 2. Види ігор. Їх класифікація. 3. Врахування вікових особливостей при організації ігрової діяльності з дітьми різних вікових груп. 4. Особливості організації та проведення ігор на знайомство. 5. Методика проведення ігор в приміщенні. 6. Методика проведення ігор на свіжому повітрі. 7. Рольові ігри. <p>Література <i>Основна:</i> 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9 <i>Додаткова:</i> 1,3,5,6,7,8,9</p>	4
5	<p>Заняття 7-8. Методика організації та проведення колективних творчих справ, загонових та загальнотабірних справ.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виховний захід; його особливості в умовах табірного літа. 2. Предметний та виховний результати виховного заходу. 3. Особливості організації та проведення колективних творчих справ. 4. Специфіка організації та проведення загонових справ. 5. Технологія організації та проведення загальнотаборної справи. <p>Література <i>Основна:</i> 1, 4, 5,6,7,8 <i>Додаткова:</i> 1,2,4,5,7,8,9</p>	4
6	<p>Заняття 9. Методика організації та проведення спортивно-масових заходів.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання фізичного виховання та загартування у літньому оздоровчому таборі. 2. Міжзагонові та міжтаборні спортивно-масові заходи: <ul style="list-style-type: none"> - Спортивні ігри, - Спортивні змагання, - Конкурси, - Естафети, спортивні вікторини. 3. Порядок підготовки та проведення спортивно-масових заходів у ЛОТ та вимоги до їх проведення. <p>Література <i>Основна:</i> 1, 4, 6, 8, 9 <i>Додаткова:</i> 2,3,4,5</p>	4

Система оцінювання (критерії оцінювання та шкала оцінювання)
із дисципліни «Методика виховної роботи в закладах
оздоровлення і відпочинку»

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається на основі середньозваженого бала за національною шкалою і виставляється у відомість обліку успішності та ІНПС за двома шкалами оцінювання: національною і ESTS. Середньозважений бал (Сб) із дисципліни визначається на основі:

- встановленого вагового індексу (ВІ) дисципліни (дорівнює 1, що згідно з робочою навчальною програмою розподіляється окремо за кожний вид роботи, зокрема: ВК за практичні заняття дорівнює 0,3; тестовий контроль, МКР – 0,3; СРС – 0,2; залік – 0,2 (виставляється за результатом виконання всіх передбачених програмою завдань).

- середньоарифметичного значення оцінок, одержаних студентом за кожний вид роботи відповідно до робочої програми за національною шкалою (Таблиця).

Денна форма навчання

Аудиторна робота										Самостійна, індивідуальна робота			Підсумковий контроль	
Практичні роботи (ЛР, семінари)										Тестовий контроль			ІЗ (реферат, доповідь...)	екзамен
1	2	3	4	5	6	7	8	9, 10,11	КР .1	КР.2	КР.3			
ВІ: 0,3										0,3			0,2	0,2

Заочна форма навчання

Аудиторна робота										Самостійна, індивідуальна робота			Підсумковий контроль	
Практичні роботи (ЛР, семінари)										Тестовий контроль			ІЗ (реферат, доповідь...)	екзамен
1			2							КР.1	КР.2	КР.3		
ВІ: 0,3										0,3			0,2	0,2

Критерії та рівні навчальних досягнень студентів з курсу

Оцінка ECTS	Середньозважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка		Критерії
A	4,51-5,00	90-100	5	Відмінно – високий рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Знання основних положень матеріалу, історії проблеми, термінології; вміння здійснювати міжпредметні зв'язки, самостійно наводити приклади, продукувати ідеї, визначати прикладні напрямки використання теоретичного матеріалу. Виконання завдань з незначною кількістю неістотних помилок (однією-двома).
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			
	4,85	97			
	4,80	96			
	4,75	95			
	4,70	94			
	4,65	93			
	4,60	92			
4,55	91				

	4,51	90			
В	4,01-4,50	82-89	4	<i>Добре</i> – достатній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Знання основних положень матеріалу, історії проблеми, термінології; вміння здійснювати міжпредметні зв'язки з допомогою викладача. Переважає творчий виклад інформації (над репродуктивним). Виконання завдань вище середнього рівня: з кількома (трьома-чотирма) незначними помилками.
	4,50	89			
	4,43	88			
	4,36	87			
	4,29	86			
	4,22	85			
	4,15	84			
	4,08	83			
	4,01	82			
С	3,50-4,00	74-81	4	<i>Добре</i> – середньо-достатній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Знання основних положень матеріалу, історії проблеми, термінології; вміння здійснювати міжпредметні зв'язки з допомогою викладача. Переважає репродуктивний виклад інформації. Середній рівень виконання завдань : з незначною кількістю (трьома-чотирма) суттєвих помилок.
	4,00	81			
	3,90	80			
	3,84	79			
	3,76	78			
	3,67	77			
	3,59	76			
	3,51	75			
	3,50	74			
Д	2,83-3,43	64-73	3	<i>Задовільно</i> – середній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Домінує репродуктивний виклад інформації; труднощі в проведенні міжпредметних зв'язків навіть з допомогою викладача. Знання основної термінології. Виконання завдань нижче середнього рівня: з домінуванням незначних помилок, як домінуючих, над істотними
	3,43	73			
	3,36	72			
	3,29	71			
	3,22	70			
	3,15	69			
	3,07	68			
	3,01	67			
	3,00	66			
	2,92	65			
	2,83	64			
Е	2,51-2,75	60-63	3	<i>Задовільно</i> – рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН). визначається нижче середнього.	Домінує репродуктивний виклад інформації; труднощі в проведенні міжпредметних зв'язків навіть з допомогою викладача; знання основної термінології. Виконання завдань «нижче середнього» задовольняє мінімальні вимоги (репродуктивне відтворення вихідного інформаційного масиву навчальної дисципліни: ключових понять, принципів тощо).
	2,75	63			
	2,67	62			
	2,59	61			
	2,51	60			

FX	2,00-2,5	35-59	2	Незадовільно – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.	Студент відвідує лекційні і практичні заняття (не менше 75% від загальної кількості), виконує більшість завдань для самопідготовки, за рекомендованою літературою й інструктивними матеріалами вивчає теоретичні питання, винесені на самостійне опрацювання, виконує й у встановлений термін здає індивідуальну роботу, звертаючись за консультацією до викладача. Студент без допомоги викладача не може осмислити теоретичні питання і застосувати набуті знання на практиці; розуміє (у межах 50 % від загальної кількості) визначення основних понять, які вивчаються в курсі; за допомоги викладача виконує практичні завдання репродуктивного змісту; допускає помилки (не більше ніж 50% випадків від запропонованої кількості) під час виконання репродуктивних тестів множинного вибору. Студент не володіє програмними результатами навчання (ПРН).
F	0,00-1,99	1-34	2	Незадовільно – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.	Студент відвідує лекційні і практичні заняття (менше 75% від загальної кількості), не виконує більшості завдань для самопідготовки, у встановлений термін не здає індивідуальну роботу. Без допомоги викладача не може осмислити теоретичні питання, не розуміє визначення основних термінів з актуальних проблем біології (менше 50 % від загальної кількості), з допомогою викладача виконує лабораторні завдання репродуктивного змісту; припускається помилок (більше ніж 50% випадків від запропонованої кількості) під час виконання репродуктивних тестів множинного вибору. Студент не володіє програмними результатами навчання (ПРН), не вміє доходити висновків, не сформовано навичок ефективної самостійної роботи.

Основна література

1. Андрощук І. В., Андрощук І. П. Методика виховної роботи : навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.
2. Безбородих С. М. Теорія і методика виховання молодших школярів : навч. метод. посіб. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2019. 246 с.
3. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і допов. Київ: Вид-во Ліра-К, 2016. 608 с.
4. Замашкіна О. Д. Педагогіка сімейного виховання: навч. посіб. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2016. 400 с.
5. Кондрашова Л. В., Лаврентьєва О. О., Зеленкова Н. І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навч. посіб. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.
6. Матвієнко О. В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія: навч. посіб. Київ : Стило, 2006. 543 с.
7. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. / Т. М. Бабко та ін. Київ : Вид. дім «Освіта», 2020. 208 с.
8. Філоненко О. С. Виховні аспекти педагогічної діяльності у сучасній школі : навч.-метод. посіб. / Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський / за ред. Є. І. Коваленко. Вид. 3-тє, перероб. та доп. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. 2015. 160 с.
9. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі. Теорія й практика: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. 332 с.
10. Ярошук Л. Теорія та методика виховання: навч. посіб. Бердянськ, 2019. 400 с.
11. Шерудило А. В. Сутність та класифікація інноваційних технологій у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку. *Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць*. Кам'янець-Подільський. 2015. Випуск 18 (1–2015). С. 442–448.
12. Педагогічний щоденник : методичні рекомендації з навчально-виховної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку / А. В. Шерудило. Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка. 2015. 104 с.
13. Шерудило А. В. Я хочу бути сучасним вожатим: методичні рекомендації зі спецкурсу «Інноваційні технології в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Глухів: РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка. 2015. 80 с.
14. Шерудило А. В., Пінчук О. І. Педагогічна діяльність в дитячих оздоровчих таборах з вивченням англійської мови: навчально-методичний посібник для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Суми: Вінниченко М. Д. 2018. 128 с.
15. Шерудило А. В., Шерудило М. П., Холина О. М. Організація оздоровчо-виховного процесу в пришкольному таборі в умовах Нової української школи: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої педагогічної освіти. Суми: Вінниченко М. Д., 2019. 82 с.
16. Sherudilo Andriy. Issues nature and classification of innovative technologies in the children's institutions of rehabilitation and recreation. Матеріали III науково-педагогічних читань молодих учених, магістрантів іноземними мовами «The 21st Century Challenges in Education and Science» / за заг. ред. Ткаченко Н. М.: [Випуск 1]. Глухів: РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка. 2015. С. 91–93.
17. Шерудило А. В., В. Р. Бєсага Форум-театр як інтерактивна форма роботи педагога-організатора з дітьми в умовах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. Проблеми та перспективи розвитку освіти: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 30-31 березня 2017 року). Херсон: Гельветика. 2017. С. 172–174.

Допоміжна література

1. Андрєєнкова В. Л., Мельничук В. О., Калашник О. А. Протидія булінгу в закладі освіти : системний підхід : метод. посіб. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 132 с.
2. Анненкова І. П. Методика виховної роботи : курс лекцій. Одеса: Астропринт, 2005. 142 с.
3. Батьківські збори : шляхи до партнерства та співпраці : метод. посіб. для вчителів початкових класів / уклад.: О. В. Пагава, Я. О. Чернишова. Харків : Друкарня Мадрид, 2018. 96 с.
4. Бурська О. В., Добровольська Л. Н., Чорновіл В. О. Формування компетентностей молодших школярів у групі продовженого дня: навч.-метод. посіб. Черкаси, 2016. 124 с.12
5. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. 4-те вид., стер. Київ : Академвидав, 2012. 616 с.
6. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посіб. у двох частинах. Ч. 1. Теоретична частина. 2-ге вид., перероб і доповн. Київ, 2016. 188 с.
7. Гущина Н. І., Орлова Т. Г., Кондратова Л. Г. Нова українська школа: організація позаурочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу : навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.
8. Друзь З.В. Термінологічний словник з теорії та методики виховання. 2-е вид. стер. Київ, 2010. 147 с.
9. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
10. Класному керівнику. Колективні творчі справи / упор.: Л. Шелестова, Н. Чиренко. Київ : Шк. світ, 2010. 128 с.
11. Омеляненко В. Л., Кузьмінський А. І. Теорія і методика виховання:навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 415 с.
12. Пільтяй Н. Д., Жиганюк Н. А. У другу половину дня: метод. посіб. Для вихователів груп продовженого дня. Харків : Вид. група «Основа», 2016. 155 с.
13. Початкова школа: виховання на цінностях: збірник виховних справ /упор.: Л. П. Ткаченко, А. О. Ткаченко, О. В. Романюк. Біла Церква: КВНЗ КОР«Академія неперервної освіти», 2017. 88 с.
14. Поясик О. І., Лаппо В. В. Методика виховної роботи : навч. посіб. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. 202 с.
15. Царик Л. П. Виховна робота в школі: працюємо за новими стандартами: посіб. Київ, 2019. 176 с.

Інформаційні ресурси

1. Амурова Г. В. Використання сучасних педагогічних технологій у групі продовженого дня під час самопідготовки. URL : <https://sichneva2016.jimdo.com/>
2. Водолазська Т. В. Модель доброзичливого до дітей освітнього середовища. URL : <http://poippo.pl.ua/pm/pdf-1-f-w/PM108.pdf>
3. Воронцова Е. Профілактика та подолання булінгу у закладах освіти. URL : <http://xn--d1acjtrgde.kiev.ua/2017/08/24/profilaktika-ta-podolannyabulinguuzakladah-osviti/>
4. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/aws/show/2145-19>
5. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти: навч.-метод. посіб. / В. Л. Андрєєнков та ін. Київ: ФОП Нічога С.О. 2020. 196 с. URL : <https://cutt.ly/zXS7OEN>
6. Землянська Е. Н. Теорія і методика виховання молодших школярів. URL :https://stud.com.ua/24094/pedagogika/teoriya_i_metodika_vihovannya_olodshih_shkolyariv
7. Коберник Г. Дитиноцентризм – одна із компонент формули Нової української школи. URL : <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychnarobota/88-rpldoldol/128-ditinotsentrizm-odna-iz-komponent-formuli-novojiukrajinskoji-shkoli>
8. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. Київ : ВАТ «Білоцерківська книжкова фабрика», 2009. URL : <https://westudents.com.ua/knigi/347-pedagogkamoyseyuk-n.html>
9. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL :

https://roippo.org.ua/upload/iblock/f80/kontsepts_ya-novo_-_ukra_nsko_-shkoli_.pdf

10. Нова українська школа: порадник вихователю групи продовженого дня у закладах загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. / за ред. Г. І. Дмитрів та ін. Львів : Світ, 2019. 224 с. URL : http://svit.gov.ua/download/Dmytriv_NUSH.pdf

11. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с. URL : <https://www.e-litera.com.ua/upload/grade-0/nus-poradnyk.pdf>

12. Онлайн-курс з протидії булінгу в закладах освіти. URL : https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:MON+AB101+2019_T2/about

13. Педагогіка партнерства. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=8VWuhwv1B2U>

14. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00#Text>